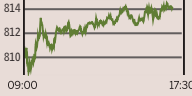

Di

HIT DRAR KINA UNDER OXENS ÅR

■ SIDORNA 2-3, 4, 6, 8-9, 10-11, 12-13, 14-15, 16-17 OCH 42 ■ DI WEEKEND 28-32

	OMXSPI I går 11 februari	+0,9% 815,5		OMXSPI I år 2021	+6,1% 815,5	Ränta 10 år I går	0,05% -0,00	Dollar I går	8,32 kr -0,26 öre	Euro I går	10,09 kr +0,4 öre		DOW JONES KL 18.00	+0,0% 31 440	NASDAQ KL 18.00	+0,2% 14 040
---	---------------------------------------	-----------------------	---	-------------------------------	-----------------------	-----------------------------	-----------------------	------------------------	-----------------------------	----------------------	-----------------------------	---	------------------------------	------------------------	---------------------------	------------------------

Frågan vi måste ställa oss

Är Kina kommunistiskt eller kapitalistiskt – eller någonstans däremellan? Den frågan inleder en text av vår korrespondent i Hongkong, Johan Nylander, i Dagens industris Kinaspecial. Ganska snabbt kommer den som sätter sig och funderar över frågeställningen fram till att verkligheten inte är så enkel.

Men även om världen oftast är komplicerad behöver investerare, företagare eller allmänt samhällsintresserade mer än någonsin ställa sig frågan: Vad är Kina?

På det makroekonomiska planet tonar den kinesiska ekonomin upp som ostoppt och det stora landet i öst utmanar på allvar USA om världsherraväldet.

Samtidigt blir kinesiska bolag politiskt sprängstoff både på det internationella planet, som i handelskriget mellan USA och landets färska president Joe Biden och Kinas högsta ledare Xi Jinping, och på det nationella svenska planet som till exempel bannlysningen av Huawei vid de svenska 5g-auktionerna.

I det svenska näringslivet är det kinesiska inflyttandet redan enormt genom bland annat ägandet i Volvo Cars och AB Volvo, men också för maktsfärer som till exempel Wallenberg vars bolag har en mycket stor exponering mot Kina.

Samtidigt har Kina seglat upp som en av Sveriges

allra viktigaste handelspartners. I år närmar sig exporten till Kina 100 miljarder kronor per år, vilket är en dubbling från 2015.

I dag på inledningen till det kinesiska nyåret, sätter Dagens industri fullt fokus på att beskriva Kina ur perspektivet investeringar, handel och politik. Vi vill också guida er läsare till Kina ur ett företagarperspektiv.

Svenska företag och investerare behöver också förhålla sig till Kina som en enpartistat med ett kommunistparti som regerar utanför de demokratiska modellerna vi förespråkar. Är affärer med en sådan regim vägen fram till förändring eller ett sätt att legitimera den kinesiska modellen?

Det nya året, oxens år, sägs barga för stabilitet och våghalsiga bedömare sticker ut hakan och lovar att detta talar för en uppgång på börserna.

Hur det än blir med det vill Di med det här specialnumret guida våra läsare till en större förståelse för kraften i Kina och hur det påverkar oss som beslutsfattare, företagare och placerare.

Nyttig läsning!

PETER FELLMAN
Di:s chefredaktör

LINNEA
BOLTER

ANNA
EKELUND

LOTTA ENGZELL-
LARSSON

JOHANNES
KARLSSON

GABRIEL
MELLQVIST

JESPER
MOTHANDER

VIKTOR
MUNKHAMMAR

JOHAN
NYLANDER

ULF
PETERSSON

FELICIA
ÅKERMAN

FREDRIK
ÖJEMAR

Ledare: "Möt Kina med konkurrenskraft"	4	Anna Hallberg förespråkar EU-avtalet	14
Debatt: Gunnar Hökmark – Håll ihop mot Kina	6	Tillväxt i kläm när USA och Kina träter	15
"Ofråkomligt att Kina blir störst"	8–9	Joe Biden ringde upp Xi Jinping	15
Brant ökning av exporten	10–11	Guide: Så lyckas du med Kina-affärer	16
Jacob Wallenberg: Kina har blivit tuffare	11	Techexperten: Riskkapitalet flyr till Europa	16
Börs: Regimens vägval ger vinnarchans	12	Feng shui talar för stark börs	42
Privata sektorn tar över stafettpinnen	13	Weekend: Entreprenörens elbilar till Sverige	28–32

FOTO: NOEL CELIS

KINAS PRESIDENT XI JINPING

KINA UNDER OXENS ÅR

Läs mer på: [di.se/amnen/
kinas-makt-i-varldshandeln](https://di.se/amnen/kinas-makt-i-varldshandeln)

GAMLA BEKANTA. USA:s nye president Joe Biden och Kinas president Xi Jinping träffades en hel del under Joe Bidens år som vice president under Barack Obama. Här skakar de hand i samband med ett möte i Beijing 2013. FOTO: LINTAO ZHANG

Vi behöver möta Kina med konkurrenskraft

di Ledare fredag 12/2

■ Joe Biden hade på onsdagen ett samtal med Xi Jinping, det första med en utländsk ledare sedan han blev president. Biden gjorde vissa geopolitiska markeringar, men slog fast att USA och Kina inte behöver ha en konflikt, däremot kommer de att ha "en extrem konkurrenssituation". Det uttalandet bör ses i ljuset av att USA inte längre är den överlägsna ledaren i det globala teknologiracet.

En av världens viktigaste industrier är halvledarna. De är en kärningrediens i majoriteten av alla elektroniska system, i både industri- och konsumentprodukter. Här är amerikanska bolag fortfarande störst sett till intäkter, med AMD, Nvidia och Intel i toppen. Men mäter vi globala marknadsandelar finns det två jättar, Intel och sydkoreanska Samsung. De mest avancerade halvledarna produceras av Intel, taiwanesiska TSMC och Samsung.

Samtidigt produceras 80 procent av alla halvledare i Asien. Varje chip innehåller flera hundra komponenter, som tillverkas av nischade företag. De komplexa värdekedjorna skapar ett beroende av Asien. Det perspektivet måste finnas med när väst drar upp en strategi mot Kina.

Utöver halvledarindustrin finns ytterligare tre närliggande områden som har stor bäring på den ekonomiska utvecklingen, det är teknikplattformar, batterier och 5G. USA har plattformsbolagen. Europa har Ericsson och Nokia inom 5G. Asien och Kina har en stark position inom samtliga dessa områden.

USA och Europas länder bör ta sig an Kina genom att skapa förutsättningar för sina entreprenörer att bygga bättre, starkare, mer innovativa före-

tag. EU bör tillåta sina företag att växa sig större. På så sätt får man handlingsfrihet och visar på det liberala systemets styrka och uthållighet.

Detta är också en viktig del av budskapet från den anonyma skribenten bakom dokumentet "The longer telegram: Toward a new China strategy", som publicerats av den transatlantiska tankesmedjan Atlantic Council. Artikeln är skriven av en person med djup insikt i ämnet, som suttit nära maktens centrum.

Titeln anspelar på diplomaten George Kennans historiska text "Long telegram" från 1946 som lade grunden till den amerikanska Sovjetstrategin. Författaren slår fast att utmaningen från det under Xi Jinping allt mer auktoritära och aggressiva Kina är av samma dignitet som Kalla kriget och bör ha samma prioritet. Kina har sedan decennier en strategi gentemot USA, medan USA saknar en mot Kina.

Författaren anser att Xi Jinping personligen utgör hotet. USA:s strategi och policy måste därför vara fokuserade på Xi och hans inre cirkel. Hen menar att partieliten är delad vad gäller ledaren, och det bör utnyttjas. Många ogillar hur han ökat sin egen makt, de ser honom som ett hot mot sig själva och sina familjer. De ser även att Xi med sin internationella aggression utgör ett hot mot sitt lands säkerhet.

USA bör därför sträva efter att underminera Xi:s ställning, men inte kommunistpartiet i sig. Man vill ha fungerande relationer med Kina och samarbeta där det krävs, exempelvis inom globala frågor som klimatet, pandemier och kärnvapen.

USA måste samtidigt göra det Kina länge har gjort, öka sina egna investeringar i teknisk forskning och infrastruktur (inklusive universitet) och

"USA är inte längre den överlägsna ledaren i det globala teknologiracet."

sikta på att bli ledande inom viktiga sektorer. För samtidigt som "The longer telegram" främst adresserar säkerhetsfrågor, så är inga ideologiska eller militära mål möjliga utan en växande ekonomi. Ekonomin är nyckeln till framgång.

Författaren skriver att USA inte bör isolera Kina ekonomiskt, men prioritera sina allierade och partners, stärka de ekonomiska och politiska banden, förnya handelsavtal och öka handeln med dem. Den fria världen måste tro på sitt system, och slåss för ett öppet samhälle. Utan den tron kan man inte övertyga någon annan om den liberala internationella världsordningens värde, existentiellt och ekonomiskt.

Biden har förstås läst "The longer telegram". Och på försvarsdepartementet har en särskild arbetsgrupp inrättats med uppdraget att ta fram en ny Kinastrategi. Men samtidigt som väst ska skydda viss spets-teknologi från utländska uppköp, bör man avstå från dumheter som avnoteringen från New Yorkbörsen av kinesiska bolag som China Telecom i början av året. Såväl USA som EU och Sverige bör ta till sig den anonyma skribentens uppmaning "Må bäste man vinna i kampen om de bästa idéerna."

LOTTA ENGZELL-LARSSON

lotta.e.larsson@di.se

08-573 653 09

Centerpartiet kommer att bli beroende av V

di Rakt på sak

■ På Facebook har Annie Lööf dagarna publicerat ett inlägg med texten: "Låt mig vara klar, tydlig och kort. Vår plan är densamma. Vi kommer inte att förhandla eller samarbeta med SD. Inte heller efter valet 2022."

Inlägget fick beröm och kritik i kommentarsfältet för just det som stod där – att partiet vill isolera Sverigedemokraterna.

Intressantast är dock det som inte står där. Plötsligt finns ingenting om Vänsterpartiet. Detta trots att just Centerpartiet hösten 2018 gjorde stor sak av att båda "ytterlighetspartierna" V och SD ska hållas utanför inflytande. Detta blev också grunden för hela januariavtalet, där det dessutom infördes en tydlig formulering som var viktig för C:

"Denna överenskommelse innebär att Vänsterpartiet inte kommer att ha inflytande över den politiska inriktningen i Sverige under den kommande mandatperioden."

Många undrade förstas hur detta skulle gå till med tanke på att de fyra januaripartierna inte utgjorde en majoritet i riksdagen. Och vid flera tillfällen har de sedan fått erfara att fyra oppositionspartier gjort gemensam sak och fått igenom ett annat förslag än regeringens. Tämligen snart stod det alltså klart att januaripartierna inte hade tacksägning för sin formulering om Vänsterpartiet.

Det var Centerpartiet som tydligast värnade om att inte bara SD utan också V skulle hållas utanför. Hela upplägget förutsatte att Vänsterpartiet inte skulle rösta med partier högerut i riksdagen.

Nu kan det bli så att Liberalerna på ena eller andra sättet lämnar januari-samarbetet. Det kommer att leda till att Vänsterpartiets stöd behövs i alla omröstningar för att inte Moderaternas motförslag ska vinna.

Allt detta vet Annie Lööf, och det är förmodligen därför hon nu försöker få löftet att isolera Vänsterpartiet att falla i glömska.

Att samarbeta med Vänsterpartiet är avdramatiserat sedan decennier. Fram till 1994 var partiet utestängt från Utrikesnämnden, som leds av kungen, men kom sedan med.

Sverigedemokraterna kom med så snart de hade tillräckligt stort antal mandat för den saken (2014) och har alltså aldrig varit utestängt från Utrikesnämnden lika lite som i andra känsliga organ. Uppenbarligen betraktas partiet som demokratiskt pålitligt.

Det är viktigt att säga eftersom januaripartierna ibland framställer det som om dessa bägge bör uteslutas. Och att de går att utesluta från uppgörelser.

Centerpartiets ändrade budskap är en bekräftelse på ingen kan lova att en fjärdedel av riksdagens ledamöter (SD och V) ska hållas utanför inflytande.

TOBIAS WIKSTRÖM

Dagens industri

Chefredaktör och ansvarig utgivare: Peter Fellman

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare: Jonas Jonsson

Telefon, växel: 08-573 650 00
E-post: red@di.se

Kundservice: 08-573 651 00

Postadress: Box 34110
100 26 Stockholm

Adress: Gjörwellsgränd 30

Nyhetschef, inrikes: 08-573 650 31

Göteborgsredaktionen: Tel: 031-701 51 52

E-post: kim.lundin@di.se

Textarkiv: All redaktionell text lagras elektroniskt.

Externa skribenter måste meddela förbehåll mot detta. I princip publiceras ej dessa artiklar.

Sök lagrad text: di.se

Utgivare: Dagens industri AB

Tryck: Bold Printing Stockholm. Borås Tidning Tryckeri. Daily Print Umeå.

ISSN: 0346-640X

Vd: Anders Eriksson

ANNONSER
Chef: Alexander Lydecker

Bokning och prisfrågor: (textsida)

Telefon: 08-573 650 00

Annonsswebb: annons.di.se

Jobb & Karriär: Informa AB

Tel: 08-559 191 90

E-post: plats@di.seRubrikannonser: Nerom Annonsförsäljning
Tel: 08-409 560 65E-post: rubrikannonser@di.se

PRENUMERATIONS-ÅRENDEN

Teckna prenumeration: di.se/prenumerera

Personlig service: 08-573 651 00

Mån-fre kl 08-16

Utebliven tidning, tillfällig adressändring, uppehåll: di.se/kundAktivera din digitala prenumeration: di.se/koppla

Kundservicechef: Ash Barawy

Bankgiro: 575-8222

LÄSARE: Orvesto konsument

T1 2017: 328 000

Dagens industri och dina personuppgifter

Vi behandlar personuppgifter om dig som kund och användare av våra tjänster. Vissa uppgifter delas även inom Bonnierkoncernen, där Di ingår. Uppgifterna är sådana som du lämnar själv, som vi samlar in baserat på hur du använder våra digitala tjänster samt uppgifter som inhämtas

Kundservicechef: Ash Barawy

Bankgiro: 575-8222

LÄSARE: Orvesto konsument

T1 2017: 328 000

från tredje part. Personuppgifterna används främst för att tillhandahålla beställda produkter och tjänster digitalt och fysiskt, för statistik, utveckling och analys, kommunikation med dig och för direktmarknadsföring, även elektronisk. Du har rätt att tacka nej till sådan marknadsföring. Uppgifterna används även för att kombinera

uppgifter som du lämnar direkt eller indirekt (via bland annat cookies) genom användning av våra digitala tjänster för att erbjuda innehåll, tjänster och annonser baserat på dina intressen.

Mer information: [gdpr.bonniernews.se/
personuppgiftspolicy](https://gdpr.bonniernews.se/personuppgiftspolicy)Vid frågor, kontakta: kundservice@di.se

KINA UNDER OXENS ÅR

Läs mer på: di.se/amenen/kinas-makt-i-varldshandeln

EU bör tillsammans med USA forma ett globalt samarbete där lösningen inte är att isolera eller diskriminera Kina utan sätta tydliga gränser som klargör att Kina inte tillåts använda sin ekonomi för att hota andra länders frihet och säkerhet, skriver **Gunnar Hökmark**.

Den demokratiska världen måste hålla ihop mot Kina

Kina är den stora och avgörande utmaningen för den fria världen och den globala ekonomins utveckling så långt fram i tiden vi kan överblicka.

Kina är världens mäktigaste diktatur utan på väg att bli den enskilt största ekonomin. Det är kombinationen av den kinesiska ekonomins växande globala betydelse och kommunistpartiets totalitära maktutövning som riskerar att ge oss en helt ny värld de kommande decennierna. Det är lätt att förstå varför.

Om det hade varit Kina, och inte USA tillsammans med Europa, som de senaste fyrtio åren varit den dominerande ekonomiska kraften i världen hade mycket sett annorlunda ut. Demokratins förutsättningar, internetns frihet, digitaliseringens konsekvenser, etiska standarder, internationell rättsordning samt frihandel hade varit präglade av diktaturens intressen.

På samma sätt som Sovjetunionen var det definierande säkerhetspolitiska hotet från andra världskriget och fram till 1990-talet är i dag Kina det. Likheter är kommunistpartiets dominerande ställning och diktaturens totalitära prägel.

En avgörande skillnad är däremot att det är Kinas ekonomiska styrka och inte dess militära förmåga som ger regimen makt mot andra. Sovjetunionen varen militär supermakt ända tills planekonomins misslyckanden slutligen bröt sönder regimen.

Kina har under de senaste fyrtio åren istället gjort den ekonomiska framgången till en bas för en allt mer aggressiv utrikespolitik och växande militär förmåga. Kinas militära ambitioner är i första hand regionala medan den ekonomiska makten under diktaturens logik gett globala ambitioner. Denna maktutövning har kommit till uttryck världen över.

Det handlar om fångslade medborgare, hot mot kritik och tillställningar som uppmärksammar det kinesiska förtrycket, bojkott av varor och handel, fördömanden av relationer med var och en som upplevs som ett hot mot den kinesiska diktaturens krav på total makt över de territorier som man anser som sina, hot om repressalier om man inte köper rätt produkter, egna mediers samt inflytandepolitik med kinesiska medborgare som aktörer i andra länder och hämndaktioner mot utländska medborgare i Kina. Över hela världen har detta blivit en verklighet, från Nya

MAKT. Det finns ingen tvekan om att den kinesiska diktaturen är beredd att med alla medel den kontrollerar försöka driva igenom sin vilja gentemot andra länder, skriver Gunnar Hökmark.

FOTO: WANG YE

”Kinas ekonomiska och politiska makt har en global räckvidd och ligger i händerna på en diktatur. Det är en utmaning och ett hot som varje del av den fria världen måste förhålla sig till.”

Zeeland och Australien till Sverige, Norge, Färöarna samt övriga Europa.

Kina finansierar universitet och ställer krav på undervisningen, genomför avancerat industrispionage och underrättelsearbete mot företag och forskning världen över, ansvarar för cyberattacker och hackning samtidigt som man investerar i strategisk infrastruktur och i uppköp av företag – allt för att skapa kontroll och tillgång till strategisk forskning. I sitt närområde har man avskaffat Hongkongs internationellt avtalade status, använder sin militära övermakt som ett hot mot andra för att i strid med internationell lag lägga under sig territorium i Syd kinesiska sjön samtidigt som man hotar Taiwan med utplåning.

Det finns ingen tvekan om att den kinesiska diktaturen är beredd att med alla medel den kontrollerar försöka driva igenom sin vilja gentemot andra länder, liksom den gör mot sina egna medborgare. Kinas ekonomiska och politiska makt har en global räckvidd och ligger i händerna på en diktatur. Det är en utmaning och ett hot som varje del av den fria världen måste förhålla sig till.

För det första måste vi inse att kommunistpartiets regim är totalitär. Företagande kan vara fritt men det finns inget företag, varken stort eller litet, som står fritt från diktaturens politiska vilja. Varhelst man befinner sig är det diktaturens logik som har sista ordet.

För det andra handlar hotet från Kina inte om de konventionella hot som traditionell säkerhetspolitik har utformats för att möta. Det handlar om ekonomisk dominans, kontroll av infrastruktur och politisk påverkan som inte känner geografiska avstånd eller gränser. De kan lika lite som digitalt spionage eller strategiska företagsuppköp kontrolleras genom det konventionella försvaret av våra gränser.

Därför fungerar inte den politik som under det kalla kriget kom att kallas Containment (inneslutning). Den fungerar inte i en värld som präglas av handel och öppna samhällen där vi snarare har ett slags diffusion vad gäller ekonomi, kultur och politik. En uppdelning av världsekonomin kan snarare leda till att den fria världens ekonomier försvagas och lämna viktiga delar av världen åt Kina. För att möta Kina krävs en försvarsförmåga som handlar om regler för handel och investeringar, industriellt utbyte, infrastruktur, säkerhet och transparens samt att en

konsekvent kritik av förtrycket görs till en normalitetsområde kinesiska ledarna får leva med.

För det tredje är Kina visserligen en av världens största ekonomier, men även med fortsatt snabb tillväxt kommer den fria världens ekonomier att för överskådlig framtid vara väsentligt större. Den transatlantiska ekonomin med USA och EU är med sina i dag nära 40 biljoner dollar i BNP långt större än Kina med 12 biljoner dollar. Den fria världen med över 50 biljoner dollar är väsentligt större. Var för sig blir alla länder utsatta för kinesisk påtryckningspolitik men tillsammans är den fria världens marknader viktigare för Kina än tvärtom.

EU bör tillsammans med USA forma ett globalt samarbete där lösningen inte är att isolera eller diskriminera Kina utan sätta tydliga gränser som klargör att Kina inte tillåts använda sin ekonomi för att hota andra länders frihet och säkerhet.

Så länge de kommunistiska ledarna inte låter företag och näringsliv utvecklas oberoende måste de finna sig i att kinesiska investeringar granskas utifrån de säkerhetspolitiska hot de kan utgöra mot fria länder. Fri handel i dess verkliga bemärkelse förutsätter fria samhällen, inte att det är fritt fram för statsdrivna investeringar som innebär säkerhetspolitiska risker för friheten.

Den fria världens länder måste vara tydliga med att kritik av förtryck är en normalitet som inte får drabba fri handel. Regeringar, myndigheter, medier och företag måste utveckla en transparens vad gäller påverkansoperationer, cyberattacker och industrispionage som kan påstås till Kina eller andra regimer. Enskilda länder får inte utsättas för bojkott och hot utan att de kinesiska ledarna möter en fri värld som är enad.

Politiken mot Kina bör vara bestämd men öppen. Öppen när man respekterar den fria handelns regler. Bestämd när man inte gör det. Vi behöver inte välja att antingen utsättas för diktaturens hot eller ingen handel alls. Vi kan däremot välja att vara tydliga och enade.

GUNNAR HÖKMARK

Ordförande för tankesmedjan Frivärld och tidigare Europaparlamentariker för Moderaterna.

PÅ VÄG MOT TOPPEN. Förberedelserna för det kinesiska nyåret är i full gång. Samtidigt som landet går in i oxens år fyller det kinesiska kommunistpartiet 100 år, och partiets målsättning är högt ställd:

”Ofrånmöjligt att

Experter: USA petas från tronen som världens största ekonomi

Kinas ekonomiska framfart är ”ostoppbar”. Det är bara en tidsfråga innan Kina kör om USA som världens största ekonomi, enligt flera prognoser.

För ledningen i Peking är det både något att fira och att tona ned i och med pågående handelskonflikter.

Överallt i Hongkong och andra delar av Asien där man firar det kinesiska nyåret är förberedelserna i full gång. Kulörta lyktor hängs upp längs gatorna, röda affischer med tecken för ”lycka” eller ”rikedom” sätts upp på dörrar och de lokala kung fu-sällskapen tränar inför uppvisning av traditionell lejongdans.

Överallt kan man se hur

folk lyckönskar varandra genom att säga ”Kung hey fat choi” – löst översatt: ”Hoppas du tjänar mycket pengar” – och ge varandra små röda kuvert med ovikta sedlar, så kallade ”lai see”.

För regeringen i Peking och många av invånarna i Kinas står inte bara firandet av det nya året för tröskeln, utan

även firandet av att det styrande kommunistpartiet fyller 100 år i år. På så sätt inleds också förberedelserna för hur Kina ska utvecklas under det kommande århundradet.

En av de första milstolparna är att gå om USA och bli världens största ekonomi, något som många internationella ekonomer spår kommer att hända det kommande årtiondet.

”Kina har ett tydligt mål att gå om USA gällande BNP, och det är ofrånkomligt att det blir så”, säger Dan Di, forskare inom ekonomisk politik på Pekinguniversitetet.

Dan Di talar under pseudo-

”KINA STÖRST 2035”.
Robert Carnell, chefs-ekonom på Ing Bank i Singapore.

nym och säger att ämnet är känsligt i och med handels-spänningarna med USA, samt att hans åsikter inte fullt ut överensstämmer med universitetets, och i förlängningen

kommunistpartiets, officiella linje.

”Kina har gynnats av den neoliberal världensordningen med frihandel och liknande, grundad av USA och dess allierade efter andra världskriget. Om inget dramatiskt händer inom landet blir Kina fortsatt den största vinnaren på globalisering den närmaste tiden. Samtidigt kommer Kinas inflytande inom olika internationella och multinationella organisationer att öka”, säger han.

Den brittiska tankesmedjan Centre for Economics and Business Research CEBR skrev i en rapport härom veckan att Kina går om USA

som världens största ekonomi redan 2028. Det är fem år snabbare än vad de tidigare hade räknat med, på grund av virusutbrottet.

Investmentbanken Nomura tror att skiftet sker redan 2026 (se grafik).

USA:s ekonomi backade 3,5 procent under 2020, medan den kinesiska återhämtade sig snabbt och steg 2,3 procent, mer än någon annan större ekonomi.

”Kina är ostoppt. Utan tvekan”, säger Robert Carnell, chefsekonom på Ing Bank i Singapore.

Han spår att Kina går om USA runt 2035.

Internationella valutafonden IMF spår att Kinas eko-

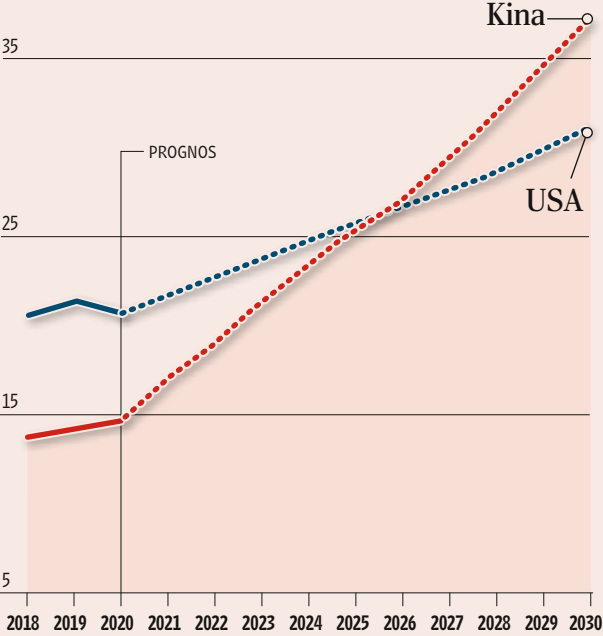

Att gå om USA och bli världens största ekonomi.

På väg om

Om bara några år kan Kinas BNP vara större än USA:s.

Biljoner dollar

Källa: Nomura, IMF, Forbes

GRAFIK: LINDA FRIES-ÅMAN

FOTO: VINCENT YU, ANDY WONG, BLOOMBERG

Di Enkät

Hur tror du att amerikaner känner när Kina går om USA som världens största ekonomi?

"En chock för många amerikaner"

■ **Tom Hogen-Esch**, professor i statsvetenskap vid California State University i Los Angeles.

"Det blir en chock för många amerikaner när Kina tar över som världens största ekonomi. De större frågorna är dock vilka implikationer det leder till: Kommer USA att stödja multilaterala samarbeten som Trans-Pacific Partnership (TPP), som försöker isolera Kina ekonomiskt? Och kommer Kina att ha som mål att utmana USA även militärt på världssenen? Om så är fallet går vi troligen in i ett 'nytt kallt krig', med många möjligheter för att ett kallt krig blir ett varmt krig."

"Stick i stäv med amerikansk identitet"

■ **Victor Teo**, Kina- och Asienexpert vid The University of Cambridge, baserad i Singapore.

"Amerikanerna kan inte acceptera att Kina är nummer ett i någonting, det skulle gå stick i stäv med den amerikanska identiteten. Men det är inte bara amerikaner, även japaner och sydkoreaner får svårt att acceptera det."

"Wall Street vill fortsätta göra affärer"

■ **Gu Su**, professor i rättsvetenskap och filosofi vid Nanjinguniversitetet, Kina.

"Folk i USA kommer att vara splittrade. Vissa kommer att se Kina som det största hotet. Den politiska eliten kanske når samförstånd hur de ska hantera ett sådant hot, medan den kapitalistiska eliten på Wall Street kommer att vilja fortsätta att göra affärer med Kina."

Kina blir störst

nomi växer med runt 8 procent i år, den högsta nivån på tio år. CEBR prognostiserar att Kinas ekonomi expanderar med i snitt 5,7 procent per år 2022–2025, och 4,5 procent 2026–2030 – nästan tre gånger snabbare än den amerikanska. (Japan väntas behålla sin ställning som världens tredje största ekonomi fram till 2030 då landet körs om av Indien, enligt tanke-smedjan.)

Gu Su, professor i rättsvetenskap och filosofi vid Nanjinguniversitetet, ett av Kinas toppuniversitet, vill dock tona ned betydelsen av Kinas framfart. Han säger att frågan om huruvida Kina blir nummer ett är "kontroversiell" och att det är möjligt att de officiella BNP-siffrorna är uppblåsta.

"Även om Kina blir nominellt störst ligger vi inte på samma nivå gällande industriell utveckling som USA, Europa eller Japan. Det handlar om kvantitet, inte kvalitet. Så Kinas uppgång behöver inte vara ett hot mot omvärlden", säger han.

Utslaget per invånare ligger Kina samtidigt efter västvärlden, även om avståndet minskar sakta men säkert. Sveriges BNP per capita är drygt fem gånger högre än Kinas, enligt Trading Economics.

Mycket har hänt sedan Kinas kommunistparti grundades i Shanghai 23 juli 1921. Under Mao Zedongs ledning vann kommunisterna inbördeskriget och etablerade Folkrepubliken Kina 1949. Men i spåren av Det stora språnget och Kulturrevolutionen

följde också massvält och politiskt kaos.

Ur ekonomisk synvinkel har landets utveckling under de senaste fyra årtionden saknat motstycke i världshistorien.

Mätt i köpkraftsparitet (PPP) gick Kina om USA som världens största ekonomi redan 2017, enligt Världsbanken. Landets del av världsekonomin växte från 3,6 procent år 2000 till 17,8 procent år 2019, och fortsätter att växa, enligt CEBR.

Förra året meddelade regeringen att extrem fattigdom inte längre existerar i Kina, en oerhörd bedrift med tanke på att nästan 90 procent av landets befolkning levde under den internationella fattigdomsgränsen 1981. Siktet är nu inställt på att bli en teknologisk supermakt, samt

mer självförsörjande av inhemska konsumenter och marknader.

"Att förbättra folks levnadsstandard är högsta prioritet för regeringen", säger Dan Di vid Pekinguniversitetet.

Även om långt ifrån alla i Kina är trogna partiet i samtliga frågor finns den allmänna uppfattningen att levnadsstandarderna ökat radikalt under de senaste årtiondena, och att framgångssagan fortsätter.

"Se på USA, se på Black Lives Matter och stormningen av Kapitolium. Ett sånt kaos. Tack och lov att man bor i Kina där man kan känna sig trygg. Här kan man jobba och tjäna pengar och alla får det bättre", säger en affärskvinna från den sydkinesiska staden Guangzhou

som hjälper utländska företag att etablera varumärken i Kina.

Landets president Xi Jinping sa nyligen att "tid och styrka" är på Kinas sida.

Men samtidigt har landets diplomatiska relationer med omvärlden körts i myllan sedan Xi tog makten för nio år sedan, med eskalerande handelskonflikt med flera länder, oroväckande högljutt vapenskrummel i Syd- och Östkinesiska sjön och kritik mot regimens systematiska människorättsbrott.

Även om många av invånarna ser fram mot 100-årsfirandet av kommunistpartiet föreligger det en risk att det i juli kommer att ske i viss isolering.

"Kina är intelängre samma vän till västvärlden som tidigare, och måste nu möta

en allt mer antagonistisk omvärld", säger Gu Su.

Oavsett politisk turbulens: under helgens firande av det kinesiska nyåret – där vi går in i oxens år – kommer familjemedlemmar, vänner och grannar runt om i Kina och i världen att kunna lyckönska varandra, överlämna röda kuvert och njuta av kung fu-gruppernas lejongdans.

Di Hongkong

JOHAN NYLANDER

johan.nylander@di.se

08-573 650 00

Brant ökning av

Flera bolag är beroende av den kinesiska marknaden

På bara fem år har den svenska exporten till Kina ökat med nästan 60 procent, och flera bolag är till mer än 10 procent beroende av marknaden.

”I relativa termer har den svenska exporten ökat”, säger Peking-stationerade Joakim Abeleen på Business Sweden.

Kina har på kort tid seglat upp som en av Sveriges allra viktigaste handelspartners.

2015 var värdet av den samlade exporten 45,2 miljarder kronor, enligt SCB.

2019 hade den ökat med drygt 58 procent till 71,6 miljarder.

Enligt preliminära siffror från Kommerskollegium ökade den med ytterligare 10-15 procent under 2020.

”Kina som exportnation för Sverige har klättrat upp på listan. Det är vår största exportnation i Asien, och den sjätte största globalt”, säger Joakim Abeleen, Business Swedens landschef för Kina och stationerad i Peking, till Dagens industri.

Business Sweden ägs till hälften av staten, till hälften av näringslivet, och har som uppgift att främja den svenska handeln med utlandet.

Enligt Lena Sellgren, organisationens chefsekonom, är Kina inte bara viktigt som direkt handelspartner, utan också som språngbräda ut i regionen.

”När vi hjälper företagen ser man mer till sitt asiatiska fotavtryck, man tittar inte enbart på Kina”, säger hon till Di.

Är det inte enorma skillnader inom Asien, som motiverar att man ändå tittar på Kina isolerat?

”Absolut. Dessutom ser inte vi ens Kina som en enda marknad, det är så enormt stort. När lönekostnaderna gick upp i öst flyttade man produktion västerut.”

I takt med att exporten till Kina växer blir också störningar i handeln mer kännbara för Sveriges näringsliv.

I januari varnade Kinas handelsdepartement att landets vidta ”alla nödvändiga åtgärder för att skydda kinesiska bolag och deras legitima intressen”, som ett svar på Sveriges beslut att utestänga Huawei och ZTE från den svenska 5g-utbyggnaden.

Men trots att Ericssons vd

Joakim Abeleen, Business Swedens landschef för Kina.

Lena Sellgren, chefsekonom på Business Sweden.

Börje Ekholm nu även öppet ifrågasätter Post- och telestyrelsens beslut är inte han den som har mest att förlora på kinesiska sanktioner mot svenska bolag.

Ericsson särredovisar inte sin kinesiska försäljning, men analytikerkåren är i stora drag enig om att det handlar om cirka 8 procent av telekomjättens omsättning.

Det finns dock flera bolag som har en betydligt större exponering. Att biltillverkaren Volvo säljer mycket i Kina förklaras naturligt med Geelys ägande - men bilsäkerhetsföretaget Autoliv har inte samma koppling och ändå omkring 20 procent av hela sin omsättning där.

Svensk-brittiska Astra Zeneca får också ungefär var femte försäljningskrona från Kina.

I väst sätter man ofta likhetstecken mellan kinesiska företag och staten. Ser man likadant på svenska företag i Kina?

”Nej. I Kina är man medveten om att man har en annan modell, där man ofta har en koppling till staten eller partiet”, säger Lena Sellgren.

Handeln påverkas också av diskussionen kring Kinas för-

hållande till begreppet demokrati.

Vilka svårigheter uppstår när handeln ökar med ett land vars respekt för mänskliga rättigheter alltmer ifrågasätts?

”Vi är ju halvstatliga, och tror precis som Utrikesdepartementet att det är via dialog och så mycket öppenhet som möjligt som vi får en bättre värld. Vi tror att det är bra att vara med och påverka. Men det är så klart en fråga som blir svår för bolagen, där vi på Business Sweden jobbar mycket med leverantörskedjorna. Hållbarhet i det avseende handlar mycket om korruption, mänskliga rättigheter och det arbetsrättsliga. Vi får mer förfrågningar om hjälp, de svenska företagen ställer krav på sig själva att de ska ha det helt vattentätt. De vill inte vara med och stötta något annat”, säger Lena Sellgren.

Redan innan 5g-beslutet var Sverige klämt mellan sköldarna i handelskonflikten mellan USA och Kina.

Hur ska svenska företag balansera för att hålla sig väl med både Kina och USA? Vilka konkreta råd ger ni?

”Det grundläggande rådet är att bedriva sina affärer på sitt ansvarstagande sätt, och följa den uppförandekod som de svenska bolagen har och som oftast är en väldigt stark kompass. Sedan har relationer mellan länder, som USA och Kina, gjort att man måste anpassa sig till vissa situationer. Har man leverantörskedjor som påverkas av tariffier måste man titta på kostnaden. USA har också den så kallade entity-listan på kinesiska bolag som USA inte vill att man gör affärer med - hur påverkar det om man har insatsvaror från amerikanska leverantörer?”, säger Joakim Abeleen.

Han understryker att bolagen också måste arbeta med uppföljning.

”Det viktiga är att göra en ordentlig scenarioplanering. Vi har lärt oss att världen är föränderlig.”

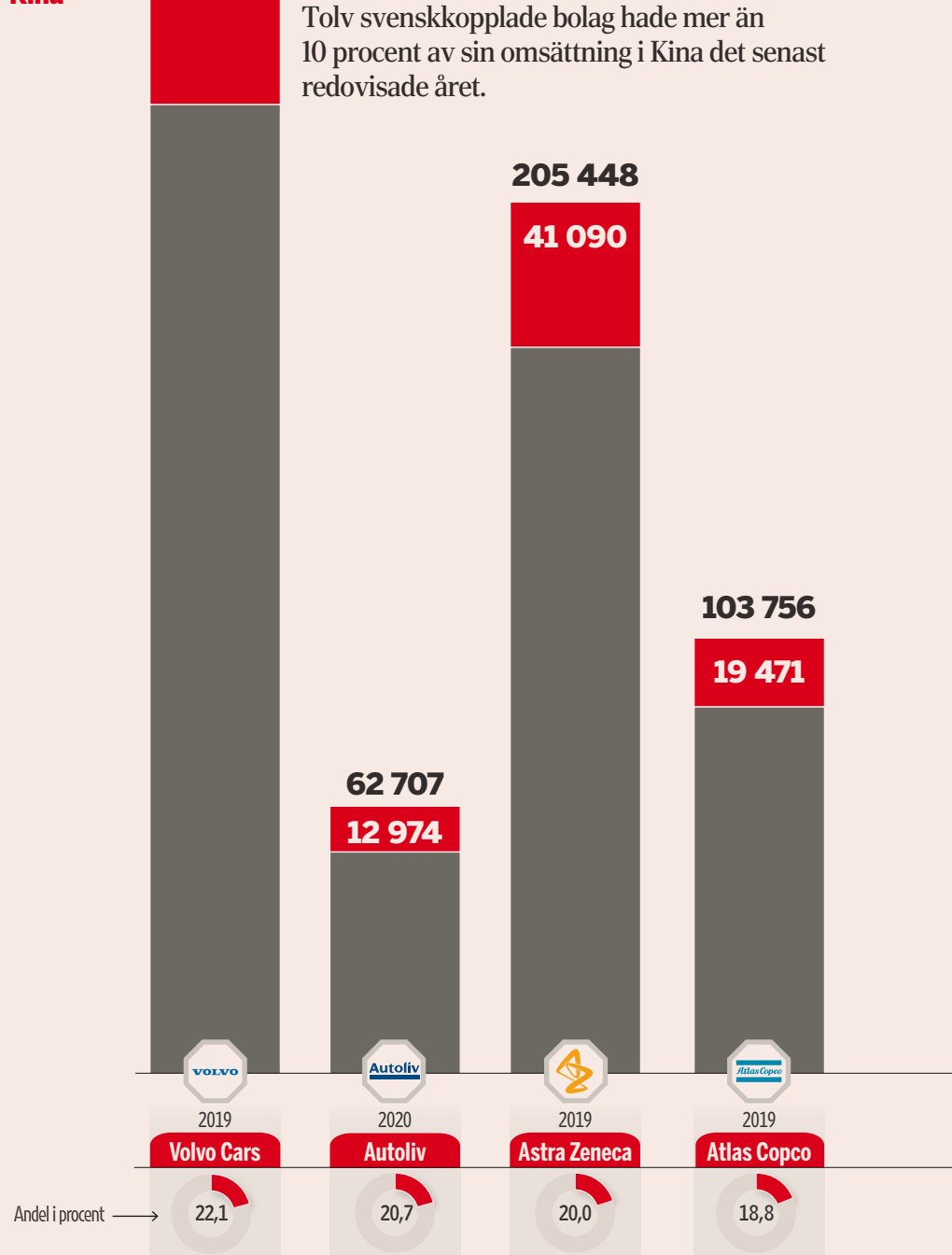

JESPER MOTHANDER

jesper.mothander@di.se

08-573 652 95

Totalt → 274 117
Omsättning, miljoner kronor
Varav Kina → 60 530

Källa: Business Sweden, bolagens årsredovisningar, FOI, Rhodium Group

Experterna: Kranarna

Trots att Sverige är ett favoritland för kinesiska investeringar blev 2020 magert.

”Covid 19 bromsade upp hela ekonomin, men nu ser vi att Kina går bättre än man har väntat. Man har börjat gasa på igen”, säger en optimistisk Anders Fast på advokatbyrån Baker McKenzie till Di.

Efter toppåret 2017 har kurvan över Kinas direktinvesteringar i utlandet pekats nedåt, även under 2020.

”2016, 2017 var det ganska

De har störst exponering mot Kina

Tolv svenskkopplade bolag hade mer än 10 procent av sin omsättning i Kina det senaste redovisade året.

mycket fritt fram för alla typer av kinesiska investeringar. Flödet ut var väl inte riktigt lika kontrollerat. Den kinesiska regeringen drog lite i kopplet 2018, och man såg även att den kinesiska ekonomin bromsades ned lite grann under de här åren”, säger Anders Fast, managing partner på advokatbyrån Baker McKenzie i Sverige, som bland annat hjälper till vid bolagstransaktioner.

2015 lanserade Pekingregimen parollen ”Made in China 2025”. Landet ska flyttas från att vara världens

fabrik” som tillverkar billig lågteknologi, till att bli en högteknologisk supermakt. Slagorden har med tiden tonats ned, men planen ligger fast.

”Förut gjorde man ganska många opportunistiska investeringar, inklusive fastigheter - man köpte stora hotellkomplex, nöjesanläggningar, ganska mycket infrastruktur. En del av de sektorerna har man bromsat för att verkligen fokusera på Made in China 2025. Även vilka som fick flytta pengar ur Kina via

exporten

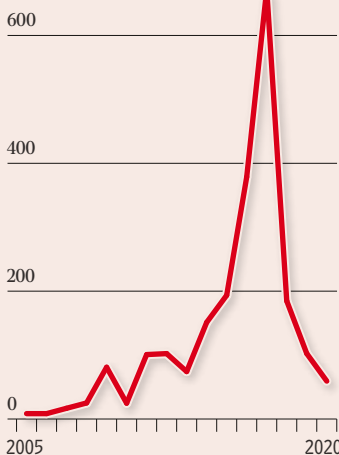
De största kinesiska förvärven i Sverige

Köpeskilling, miljoner kronor

FÖRVÄRV	KÖPARE	
2010 Volvo Cars	Zhejiang Geely	18 300
2016 Radison Hospitality	HNA Tourism Group	2 900
2017 Nordic Cinema Group	Dalian Wanda	8 250
2017 Nordic Paper	Taisong Group	2 400
2017 Breas Medical	Shanghai Fosun Pharmaceutical	800
2018 AB Volvo (8,2 procent)	Zhejiang Geely Holding	32 000
2019 Nevs	Evergrande	8 300
2019 Spotify (9,2 procent)	Tencent Holdings	21 000
2019 Fatshark	Tencent Holdings	500

Kinas direktinvesteringar i Europa

Miljarder kronor

Wallenberg: ”Tuffare krav på företagen”

Kina har blivit tuffare och konkurrensen för näringslivet i västvärlden blir hård framöver. Men många svenska företag har den gigantiska marknaden att tacka för sin utveckling.

Det säger Investors ordförande Jacob Wallenberg.

FRIHANDELSVÄN. Jacob Wallenberg, ordförande i Investor. FOTO: JESSICA GOW

Kinas snabba utveckling från kulturrevolutionen till i dag har i många stycken varit positiv. Men det finns också ett antal tillkortakommanden.

Det säger Jacob Wallenberg, ordförande för Investor.

”Svenska bolag är djupt engagerade i Kina, det gäller både stora och små och medelstora företag. Många har hela värdekedjan där, och har Kina som sin näst största eller tredje största marknaden i världen. Det har varit avgörande för utvecklingen av många av de här bolagen”, säger han.

Flera av Investors portföljbolag har, liksom bolag som där familjen Wallenberg har investerat via stiftelserna, stor exponering mot Kina, ett land Jacob Wallenberg följt på nära håll i många år.

”Det är ingen tvekan om att det är ett land som är hårdare i dag och där den politiska ledningen är tuffare i sina krav på företagen”, säger han och tillägger att det finns flera frågor som är oroande, kring mänskliga rättigheter men också när det gäller lika konkurrens för inhemska respektive internationella företag.

Han understryker att det är viktigt för svenska företagare att stå upp för sina värderingar.

”Det är grundläggande att vi står upp för våra värderingar, för mänskliga rättigheter och för hur man driver företag, att vi verkar för lika behandling mellan företag i Kina kontra resten av världen. För väst är beroende av Kina och Kina är beroende av väst”, säger han.

Han understryker att han är en vän av frihandel och tror på samarbete, även när det är krävande.

”Jag tror att västvärlden kommer att utsättas för hård konkurrens från Kina framöver, men min förhoppning är att det sker i en fredlig samexistens och att vi ska kunna samarbeta när det är möjligt inom ramen för WTO och gemensamma regler.”

I detta sammanhang är det nya investeringsavtalet mellan EU och Kina mycket viktigt, anser han.

”För att göra Sveriges röst hörd är det helt fundamentalt

att Sverige samarbetar kring EU. Då kan vi skapa förutsättningar för att vara konkurrenskraftiga med statsägda kinesiska företag, för att driva frågor kring immateriella rättigheter och för att driva hållbarhetsfrågor inklusive mänskliga rättigheter och arbetsrättsliga frågor inom ramen för ILO”, säger han och tillägger att en viktig del i avtalet är också mekanismerna för vad som kan göras när marknaden inte fungerar.

”Det finns fortsatt möjligheter för svenska företag här i Kina.”

Han upplever att Kina, i takt med sin utveckling, har fått en större förståelse för exempelvis skydd av immateriella tillgångar.

”I takt med att de nått en nivå där de är fullt ut konkurrenskraftiga har även de behov av att skyddas av dessa rättigheter, av lagar och regleringar. Jag upplever en stor förändring i ett land som i många stycken – i företagartermer – är på en hög nivå i dag. De har en hög teknisk utveckling, hög utbildningsnivå och är skickliga.”

Vad anser du om kinesiska investeringar i Sverige?

”Jag är en frihandelsvän och tror på marknadsekonomi så länge det sker på lika villkor. Det är en av grundbultarna i investeringsavtalet. Om kinesiska företag verkar i Sverige utan att det sker på lika villkor är det inte bra. Men givet att det sker på lika villkor har jag inget att invända mot att de köper företag i Sverige precis som att svenska företag investerar i Kina och på andra marknader”, säger Jacob Wallenberg.

Samtidigt är det viktigt med regler för säkerhets känsliga investeringar.

”Det är viktigt att det finns regler och säkerhetsprocesser, att det är ordning och reda”, säger han.

Han säger att det är angeläget att Europa, för att kunna konkurrera måste investera i att bland annat rulla ut 5g, men också i utbildning, forskning och nyföretagande.

ANNA EKELUND

anna.ekelund@di.se

08-573 650 75

Anders Fast på advokatbyrån Baker McKenzie.

Hongkong reglerades hårdare”, säger Anders Fast.

Sverige lockar till sig oproportionerligt mycket kine-

siskt kapital jämfört med resten av Europa.

”Sverige, som ju är ett ganska litet land, ligger alltså i topp-fem. Vi har historiskt inte haft lika mycket regleringar som en del andra länder för att skydda nationella intressen. Nu arbetas det in ett sådant system genom EU, och Sverige anpassar sig efter det, men de senaste fem åren har vi inte haft någon sådan typ av reglering som påverkar kinesiska investeringar. Sedan ligger vi långt fram inom de industrier som passerar just ”Made in China 2025”,

allt från IT till bilindustri och hälsovård. Dessutom har många av investeringarna varit framgångsrika för kineser, de har blivit komfortabla med vår bolagsstyrning och att det är enkelt att köpa bolag i Sverige, med snabba och öppna processer.”

Trots komplikationen med Sveriges behandling av Huawei är Baker McKenzie optimistiskt inför Kinas intresse för att växa mer i Sverige, och tror att 2020 blir ett ”bottenår”.

”Vi sitter i ett antal trans-

aktioner just nu med kinesiska direktinvesteringar, så det håller på hela tiden”, säger Anders Fast.

Pekingregimen tar ett allt hårdare grepp om landet. Hur rimmar det med ökade utländska investeringar?

”Kina har haft ett ganska stort internt fokus de senaste åren. Men man jobbar ju för att bli världens starkaste ekonomi. Det kräver det att man fortsätter investera utomlands. Kranarna kommer att öppnas upp.”

JESPER MOTHANDER

kommer att öppnas upp

*Brutet räkningsår. **Uppskattad, ej publik, siffra

GRAFIK: LINDA FRIES-ÅMAN

Di Hur ser du på Kinas inflytande?

Pierre Bengtsson, vd på Mafi Group, Gasellvinnare inom telekombranschen med cirka 40 procent omsättning i Kina.

”Kina är ett mycket spännande land att göra affärer i och har man som vi varit där i 20 år har man sett enorma förändringar. Ta bara sättet att kommunicera: tidigare behövde man ett filter med en tolk medan man nu kan prata direkt med beslutsfattarna. Samtidigt har både ökad kompetens och den snabba samhällsutvecklingen gjort det extremt viktigt att ha lokal närvaro – både produktion, forskning och utveckling och ledarskap.”

Leif Johansson, ordförande i Astra Zeneca
”Kina håller på att återta sin plats i världsekonomin efter att kanske i hundra år har varit underutvecklade. Astra Zeneca är stora i Kina.”

”I och med att de växer snabbare än hela världen i övrigt så växer också deras relativa vikt i världsekonomin. Sedan har de definierat sig själva som varande väldigt intresserade att vara med i världsekonomin som ett tillverkningsland och nu också ett innovativt utvecklingsland.”

”Deras motsvarighet till EMA eller FDA (läkemedelsmyndigheterna i EU och USA) börjar mer och mer arbeta efter liknande villkor som EMA eller FDA.”

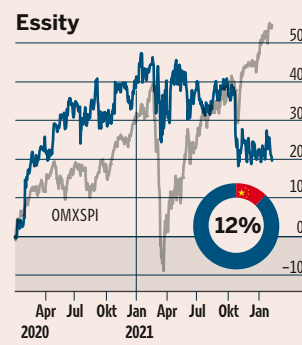
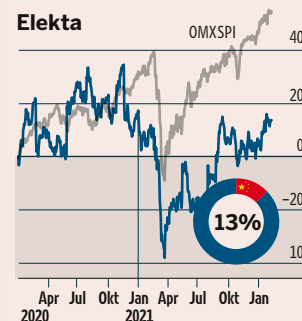
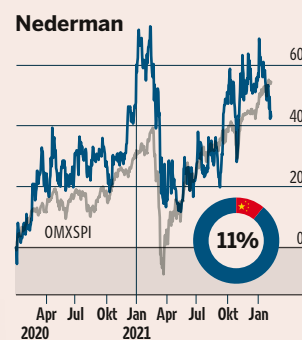
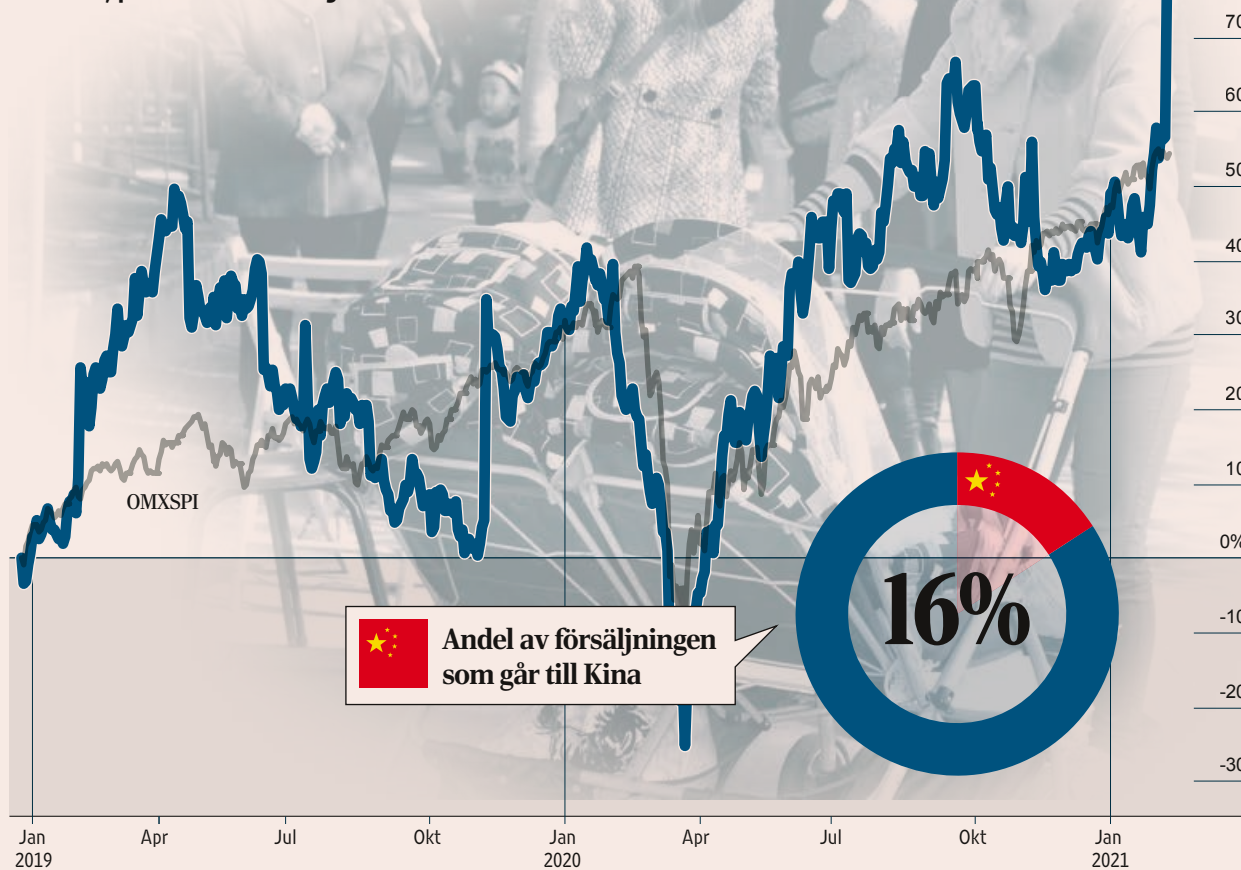
Erik Martinson, vd på Svea Solar, supergasellvinnare 2019.

”Viser framför allt Kina som en stor och viktig faktor inom produktion. Vi har jobbat med landet i sju år och med de volymerviköper hamnar man till slut i Kina eller dess närhet. Inom grön teknologi och det förnybara området har de dessutom ett väldigt stort försprång och givet de satsningar som görs är det ingenting som tyder på att det försprånget inte kommer att öka.”

Nya möjligheter

Fertilitetsbolaget Vitrolife är ett av bolagen som gynnas av den kinesiska regimens vägval.

Aktiekurs, procentuell utveckling

GRAFIK: MATS JERNDAHL FOTO: MOSTPHOTOS

Regimens vägval ger vinnarchans

Stockholmsbörsens framtida Kinavinnare är bolag som verkar inom regimen prioriterade områden – miljö, inhemsk konsumtion och sjukvård.

Men under oxens år lär gamla Kinavinnare gynnas mest.

Gårdagens Kinavinnare var de börsbolag som genom årtiondena har hjälpt till att industrialisera Kinas ekonomi. Som ett neutralt land och med en oproportionerligt stor verkstadsindustri i förhållande till vår storlek var Sverige särskilt gynnat av det kinesiska industriundret.

Av de större svenska verkstadsbolagen har Wallenbergarnas Atlas Copco visat sig vara allra mest framgångsrikt och i dag går 20 procent av Atlas Copcos försäljning till Kina.

Bara Autoliv har en större kinesisk försäljningsandel än Atlas Copco bland de stora verkstadsbolagen, vilket har sin naturliga förklaring eftersom bolaget är underleverantör till bilindustrin, och Kina stod före pandemin

för 30 procent av världens bilproduktion.

Dagens Kinavinnare kommer i mångt och mycket att vara samma bolag som redan har gynnats av Kinas tillväxt.

Kinas ambition om att under oxens år återhämta fjolårets kraftiga BNP-fall kommer nämligen på kort sikt att gynna de bolag som redan har en stor kinesisk försäljningsandel.

Framtidens Kinavinnare hittar man däremot inom sektorer som den kinesiska regimen har valt ut som särskilt prioriterade områden, nämligen miljö, inhemsk konsumtion och sjukvård.

Redan före pandemin var inriktningen mot dessa områden tydlig och ambitionen inom dessa sektorer har med tanke på pandemins effekter snarast förstärkts.

Di Kommentar

ULF PETERSSON

ulf.petersson@di.se

08-573 650 35

”Framtidens Kinavinnare hittar man inom sektorer som den kinesiska regimen har valt ut som särskilt prioriterade.”

Sjukvården och miljön har på grund av smittan kommit i särskilt fokus även i Kina. Därför är det rimligt att räkna med att – när den kinesiska internationella turismen av allt att döma stannar av – en större del av

medelklassens konsumtion sker inom landet.

På Stockholmsbörsen ligger medicinteknikbolaget Vitrolife särskilt bra till. Företaget tillhör de ledande bolagen i världen på fertilitetsvård och Kina var redan före coronapandemin Vitrolifes viktigaste marknad.

De allra flesta provrörsbefruktningarna i Kina frös inne under pandemin och behovet av att snabbt komma i gång med uppskjuten vård är högprioriterat.

På lång sikt gynnas Vitrolifes produkter dessutom av den skeva befolkningspyramiden som Kina lider av efter barnbegränsningspolitiken.

På ett liknande sätt som Vitrolife har strålningsföretaget Elekta en god kinesisk sits. Bolaget sålde sin första strålningsmaskin till Kina redan 1982 och i dag står landet för 12 procent av Elektas försäljning.

Med åldrande befolkning ökar cancervården och den kinesiska medelklassens intresse för privat avancerad sjukvård vid sidan av den offentliga är stor och ökande. Nederman, med bas i Hel-

singborg, har också en intressant nisch med produkter som renar luften i industrin.

Miljö är det område som president Xi Jinping särskilt har valt att fokusera på och med hjälp av Nedermans produkter förbättras miljön i industrin.

Ifjol minskade Nedermans försäljning i Kina. Men 2019 var ett mycket starkt år med en tillväxt i Kina på 78 procent, vilket gjorde att den kinesiska försäljningsandelen i Nederman ökade till 11 procent.

I framtiden borde rimligen Kina fortsätta att tillhöra Nedermans geografiska tillväxtområden.

Bland de större bolagen på Stockholmsbörsen har hygienföretaget Essity en särskilt stark position.

För många av bolagets produkter – som toalettpapper, mens- och inkontinensprodukter – är konsumtionen per capita i Kina bara en tiondel mot den i västvärlden.

Med en ökad andel medelklass kommer den kinesiska konsumtionen att närma sig västvärlden, vilket skapar goda tillväxtförutsättningar för Essity.

Privata sektorn tar över stafettpinnen

Omställningen av Kinas ekonomi fick i fjol stå tillbaka för kortsiktiga hänsyn. Skälen var uppenbara.

Efter en uppstuds i år talar det mesta för att trenden med lägre och förhoppningsvis mer hållbar tillväxt fortsätter.

Kina var först in i coronakrisen och först ur den. De metoder som regimen tog till skulle inte accepteras i ett demokratiskt land, men smittan kvästes.

Som en konsekvens växte den kinesiska ekonomin, till skillnad från i princip alla andra, under 2020.

BNP-ökningen på drygt 2 procent var visserligen blygsam med kinesiska mått mätt men givet omständigheterna imponerande.

Receptet var, vid sidan av hårda metoder för att snabbt begränsa smittspridningen, finanspolitiskt stimulans med infrastrukturinvesteringar i spetsen och kraftig tillförsel av likviditet från centralbanken.

Det är samma upplägg som Kina har använt varje gång sedan finanskrisen när landets ekonomiska

tillväxt, och därmed politiska stabilitet, har varit hotad.

Enligt IMF:s kalkyler uppgick det finanspolitiska stödet under fjolåret till knappt 5 procent av BNP, varav knappt hälften gick till infrastruktur.

Utöver likviditetsstöd underlättade centralbanken också med exempelvis uppmjukade regler för hur bankerna ska redovisa dåliga lån.

I år är tanken att den privata sektorn åter ska ta över som ekonomisk motor. Ekonomin lär också få en hel del draghjälp av den allmänna rekyl som väntas i världsekonomin när vaccineringar gör att restriktionerna förhoppningsvis kan lättas.

I tillväxttermer bör det kunna ge nästan uppemot tvåsiffriga procenttal sett till helåret.

Di Kommentar

VIKTOR MUNKHAMMAR

viktor.munkhammar@di.se 08-573 651 89

”I bakgrunden fortsätter Kina den omställning av ekonomin som har pågått i snart ett decennium.”

Men som alltid finns det frågetecken. Ett är hur snabbt myndigheterna vill strama åt kreditkranarna. Det finns tecken på att den processen redan har börjat. Centralbanken PBOC valde i år att dra in likviditet inför nyårshelgen, tvärt emot hur det brukar se ut.

Interbankkräntorna har också pressats upp. Faktum är att det kinesiska inköpschefsindexet oväntat backade något i januari.

Ett annat är handelskriget med USA. Det har nästan glömts bort, men var faktiskt den största globala ekonomiska huvudvärken före pandemin. USA har numera en mer förutsägbart president men relationen mellan de båda bjässarna ser ut att förbli frostig. Onsdagens telefonsamtal mellan Joe Biden och Xi Jinping ändrar inte på det.

I bakgrunden fortsätter Kina den omställning av ekonomin som har pågått i snart ett decennium. Målet är att minska beroendet av export och investeringar och öka inslaget av konsumtion och tjänster.

Det är en önskvärd utveckling, men inte helt lätt att få till stånd. Exempelvis är avvägningarna svåra när det gäller liberaliseringen av det finansiella systemet. Och sannolikt måste det sociala skyddsnätet byggas ut för att förmoda kinesiska hushållen att dra ned på sitt sparande.

Processen har flera gånger blivit avbruten av att olika kriser tvingat landet tillbaka i gamla mönster när det istället har handlat om att till varje pris hålla aktiviteten uppe.

Omställningen leder till en lägre men förhoppningsvis på flera plan mer hållbar tillväxt. Trenden med sjunkande tillväxttakt, som syns tydligt i grafiken nedan, väntas fortsätta när pandemin är över.

Eftersom basen hela tiden växer är nedgången mindre dramatisk sett till det absoluta bidraget till den globala tillväxten. Det är trots allt så att 5 procent av 100 är lika mycket som 10 procent av 50.

Kinakommer inom ganska snart att vara världens största ekonomi, inte bara köpkraftsjusterat utan också räknat i dollar eller kronor. Pandemin har skyndat på den processen.

Omställningen som Kinas ekonomi är inne sedan ett drygt decennium kan mycket väl visa sig bli en svårare manöver, särskilt som regimens första prioritet alltid är politisk stabilitet och säkrat maktinnehav.

Di Hur ser du på Kinas inflytande?

Jonas Ström, vd ABG

”Att USA kan komma på god fot med Kina är något vi alla skulle må bra av. Jag hoppas verkligen att den nya administrationen i USA kommer att öka förutsättningarna för det, vi hoppas alla att internationellt samarbete sätts högt på agendan framöver.”

Svante Axelsson, Nationell samordnare, Fossilfritt Sverige.

”Kina har successivt skärpt sin klimatmål och jag tror att de kommer att skärpa dem ytterligare. Även Kina har insett att det gynnar landet att springa först mot fossilfritt, att det går att sälja och med ett offensivare EU och en offensivare president i USA kommer också Kina att tagga till. Det kommer till exempel att bli en tuff konkurrens om att bli vinnare i elbilsracet.”

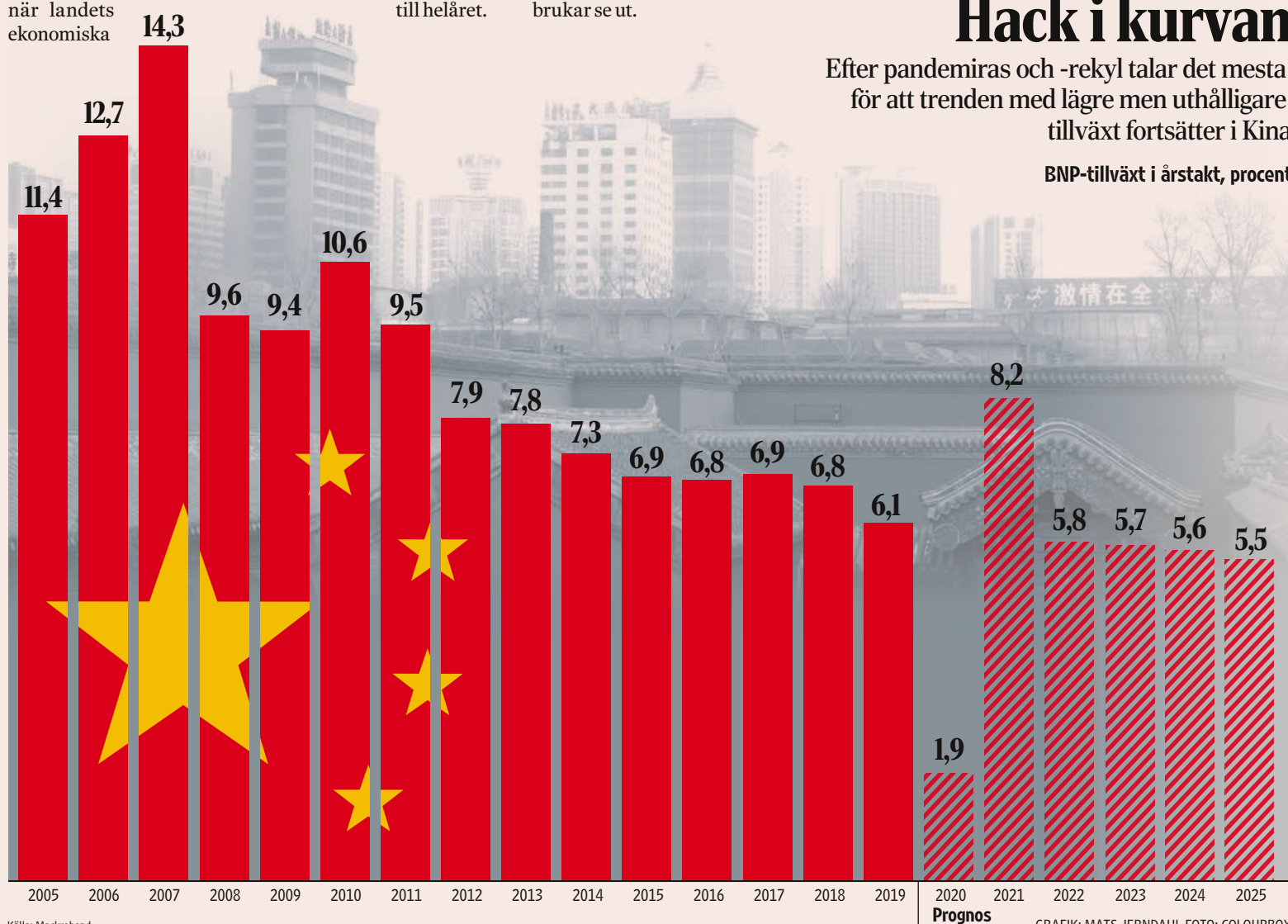
Micael Johansson, vd Saab

”Kina är inte en marknad för oss över huvud taget, men vi monitorerar säkerhetspolitiskt hur spänningarna i världen ser ut, där Kina ju är en spelare. Vi är medvetna om att spänningar finns mot Kina. Vi har en lagstiftning och regelverk som innebär att vi säljer till länder som Sverige är vänner och partner med, och dit vi får leverera utrustning, produkter och system som skyddar befolkning och gränser.”

Max Strandwitz, vd Mips

”Vi har ett dotterbolag i Kina, där många av världens hjälmar tillverkas. Nyåret blir ju annorlunda i år, när regeringen försöker begränsa resandet inom landet. Vi har vidtagit vissa försiktighetsåtgärder för att se till att vi kan fortsätta att leverera. Kina går faktiskt om Sverige i år, när det gäller Mips försäljning. Det är en intressant marknad framåt, men vi har fortfarande relativt små tal på den marknaden.”

Di Hur ser du på Kinas inflytande?

■ **Anna Stelling, Chef internationella frågor på Svenskt Näringsliv**

”Kinas plats i världshandeln har vuxit exponentiellt de senaste decennierna. Många svenska företag har närvaro i Kina, vissa sedan många årtionden, eller har Kina som en viktig marknad. Ytterligare andra har konkurrenskraftiga leverantörer i Kina och importerar därifrån. Vi kan också se hur Kinas inflytande i närområdet vuxit, med bland annat det alldeles nya frihandelsavtalet RCEP. Det nyligen färdigförhandlade investeringsavtalet mellan EU och Kina är en viktig pusselbit för att förbättra marknadstillträdet till den kinesiska marknaden för europeiska företag. Samtidigt finns det en del olösta frågor - Kinas inträde i WTO har inte haft den reformerande kraft som många hoppades på. Det är viktigt att fortsätta det internationella samarbetet med att säkerställa fungerande spelregler för handel och investeringar. Och det finns flera områden, som mänskliga rättigheter, hållbarhet och klimat, där vi behöver ställa krav på Kina och också måste få med Kina för att kunna nå inte minst de globala målen.”

■ **Lennart Evrell, styrelseledamot i Epiroc, Ica Gruppen och SCA och tidigare vd för Boliden.**

”Kinas roll är otroligt stor, svår att överblicka och annorlunda än någonting vi har sett tidigare. Man kan lätt konstatera att landet har en väldigt stor och ökande andel av världshandeln, men samtidigt har kineserna tagit ett mycket långsiktigare grepp om den genom en typ av infrastrukturinvesteringar som vi i väst inte är vana vid.”

■ **Torsten Jansson, vd New Wave**

”Hela vårt huvudkontor för inköp och CSR, bland annat, ligger i Shanghai, så jag har daglig kontakt med Kina. Det enda problemet jag ser just nu är att det är en brist på kapacitet.”

VILL SE BÄTTRE RELATIONER. Handelsminister Anna Hallberg (S) säger att hon är bekymrad av svenskars svartvita bild av Kina. ”Vi måste klara av både och, att se att det både finns utmaningar och stora möjligheter.”

FOTO: ALI LORESTANI

Ministern: EU-avtalet gynnar svenska bolag

Anna Hallberg vill se öppnare kinesisk marknad

Regeringen driver nu på för att få det nya investeringsavtalet mellan EU och Kina på plats. Samtidigt hade handelsminister Anna Hallberg (S) nyligen ett möte med sin kinesiska kollega där den känsliga frågan om Huawei diskuterades.

Efter sju års förhandlingar har EU och Kina gjort upp om riktlinjerna för ett nytt investeringsavtal, som öppnar upp den kinesiska marknaden för fler europeiska investeringar.

”Kina öppnar sig mer än vad EU gör här, därför att EU redan är så öppet. Så det rebalanserar relationen när det gäller investeringsmöjligheter”, säger Anna Hallberg.

Innan avtalet kan träda i kraft måste det godkännas av EU:s medlemsländer och EU-parlamentet.

Sverige är pådrivande och Anna Hallberg hoppas att allt är klart i början av nästa år.

”Svenska företag har länge haft utmaningar med att det har varit ett begränsat och villkorat tillträde till den kinesiska marknaden. Det här

avtalet förbättrar betydligt villkoren för våra företag”, säger hon.

För två veckor sedan hade Anna Hallberg ett möte med sin kinesiska ministerkollega Yu Jianhua och huvudpunkten var just investeringsavtalet.

Diskuterade ni även Huawei?

”Min kinesiska kollega lyfte detta och hade synpunkter på att kinesiska företag blivit exkluderade i den svenska myndighetens beslut”, säger Anna Hallberg.

Svaret från Anna Hallberg var att beslutet att stänga ute Huawei från det svenska 5g-nätet fattats av en självständig myndighet, utifrån gällande säkerhetslagstiftning.

”Det var viktigt för mig att

NY PÅ JOBBET. Yu Jianhua hade nyligen ett möte med Anna Hallberg, där de diskuterade EU-avtalet.

FOTO: MARK SCHIEFELBEIN

kunna framföra det, att från regeringens sida finns inget utpekande av något enskilt land eller företag”, säger hon.

Trots det höga tonläget från kinesiskt håll när det gäller Huawei ser Anna Hallberg inga tecken på att svenska företag skulle ha drabbats av vedergällning så här långt. **Hur ser du på risken att till exempel Ericsson påverkas negativt?**

”Jag vill inte spekulera i det, jag vill göra allt för att stötta Ericsson och alla andra bolag som har ett behov av att vara

närvarande i Kina”, säger Anna Hallberg.

I skuggan av Huawei och turerna kring den svenska 5g-utbyggnaden visar preliminära siffror att den svenska exporten till Kina ökade förra året.

Från januari till november handlar det om en ökning med drygt 11 procent jämfört med samma period 2019. Detta under en period då Sveriges totala export minskade med nästan 7 procent.

”Det handlar framför allt om att det var en högre efterfrågan på läkemedel, men även råmaterial. Kina skruvade upp kranarna och gjorde många stora investeringar i infrastruktur och behövde råmaterial från Sverige”, säger Anna Hallberg.

I takt med att Kinas makt och inflytande ökat har också bilden av landet blivit en annan i omvärlden, inte minst i Sverige.

Tidigare fanns en spirande optimism bland företagen och alla svenska elever skulle få

rätt att lära sig kinesiska redan i grundskolan.

Nu är bilden betydligt mörkare och det finns en växande misstänksamhet riktad mot Kina.

”Jag blir bekymrad över de här svartvita bilderna, när det handlar om så stora och svåra frågor som Sveriges relation till ett land som Kina”, säger Anna Hallberg.

”Vi måste klara av både och, att se att det både finns utmaningar och stora möjligheter.”

I den ena vågskålen finns svenska säkerhetsintressen och synen på mänskliga rättigheter, i den andra nya jobb och ökad tillväxt.

”Kina blir allt viktigare för Sveriges tillväxt och därmed för vår välfärd. Om man tar både investeringar och handels så är det drygt 100 000 jobb i Sverige som är beroende av vår ekonomiska relation till Kina”, säger Anna Hallberg.

FREDRIK ÖJEMAR
fredrik.ojemar@di.se
08-573 650 39

Tillväxten i kläm när USA och Kina fortsätter träta

Investorerare i Kina och USA har fortsatt att fördjupa sina band, trots de senaste årens politiska turbulens. Men nya regelverk och politisk press i världens två största ekonomier utgör ett stort hot mot fortsatt tillväxt i de finansiella investeringarna.

Flödena av direkta investeringar och riskkapital mellan USA och Kina har minskat sedan 2016. Men de passiva investeringarna i form av aktie- och obligationsplaceringar har fortsatt att öka, trots politisk press på båda sidorna av Stilla havet.

I själva verket är de finansiella kopplingarna mellan världens två största ekonomier djupare än vad officiella siffror ger vid handen, enligt analysgruppen Rhodium.

Totalt uppskattar de att de gränsöverskridande aktie- och obligationsinnehaven uppgick till totalt 3 300 miljarder dollar i slutet av förra året, nästan dubbelt så mycket

som den officiella statistiken från hösten visar. USA är Kinas enskilt viktigaste finansiella motpart förutom Hongkong.

För amerikanska investerare lockar möjligheten till rejäl avkastning. Det kinesiska storbolagsindexet CSI 300 steg över 27 procent under fjolåret medan den amerikanska motsvarigheten, S&P 500, avancerade drygt 16 procent. Även för obligationsinvesteringar finns möjligheter då räntedifferensen mellan USA och Kina ökat och den kinesiska centralbanken inte skickat några signaler om en nära stående räntesänkning.

Trots en viss lättnad av reglerna för utländska investerare, som exempelvis gjort det möjligt för fondförvaltaren Blackrock att äntra den kinesiska fastlandsmarknaden med ett helägt dotterbolag under fjolåret, återstår dock stora hinder enligt Rhodium.

”Trots prat om större finansiell öppenhet har Kina så här långt inte lyckats lösa de systematiska utmaningarna”, skriver analysgruppen.

Utöver ett snårigt regelverk möter amerikanska investerare också fortsatta geopolitiska spänningar. Två exceptionella händelser under hösten illustrerade hur stor påverkan politikerna har på investerares rörelseutrymme, både i Kina och i USA.

I november skrev den dåvarande amerikanske presidenten Donald Trump under en exekutiv order med syfte att blockera amerikanska investerare från att investera i

bolag med kopplingar till den kinesiska militären. Det ledde bland annat till att New Yorkbörsen inledde 2021 med motstridiga besked kring huruvida en handfull kinesiska bolag skulle avlistas.

Den nuvarande Biden-administrationen har sedan dess beslutat att pausa implementeringen av de nya reglerna till slutet av maj medan en översyn pågår.

Men frågan avgörs inte bara i Vita huset. En lag med liknande effekter, där bolag måste certifiera att de inte kontrolleras av en annan stat eller kan avlistas om de inte samarbetar med USA:s revisionsmyndighet, har klubbats enhälligt av kongressen.

Även i Kina finns tydliga politiska hot. Samma månad som Donald Trump skrev under sin order stoppades noteringen av den kinesiska fintechjätten Ant Group i Hongkong och Shanghai.

Kinesiska myndigheter drog ut proppen bara dagar innan vad som skulle bli världens största börsnotering genom tiderna.

I veckan kunde Wall Street Journal rapportera att utländska riskkapitalbolag och fondförvaltare injicerat över 10 miljarder dollar, 84 miljarder kronor, i Ant Group i en investeringsrunda 2018. Det skedde genom ett ovanligt upplägg med ett skalbolag för att runda det kinesiska regelverket kring utländska investeringar i fastlandsregistrerade bolag.

I och med den inställda noteringen är de utländska investerarna, varav flera amerikanska förvaltningsbolag, nu praktiskt sett inlåsta i Ant enligt Wall Street Journals uppgifter.

FELICIA ÅKERMAN
felicia.akerman@di.se
08-573 650 09

Di Hur ser du på Kinas inflytande?

Peter Nilsson, vd Trelleborg

”Det finns stora utmaningar i vissa delar, precis som det gör på andra marknader.” Huvuddelen av vår affär i Kina är inriktad på den lokala kinesiska marknaden, vi arbetar inte med Kina som ett lågkostnadsland och exporterar därifrån utan hanterar den lokala marknaden. Den politiska dimensionen känner vi oss egentligen inte exponerade emot.”

Magnus Welander, vd Thule

”Det blir väldigt stora utmaningar för dem som köper färdigprodukter från Kina och tar in till USA det är stora problem att få ut skeppningarna från Kina. Det står redan många stora båtar parkerade i hamnarna i Los Angeles och liknande. Vi som har mer lokal tillverkning känner oss väl lite mindre drabbade, men det blir många bolag som får stora utmaningar att få in produkter.”

Helene Svahn, vd Haldex

”Under fjärde kvartalet var det ganska svagt, men vi ser att vi har stor potential i Kina när det gäller utvecklingen av mer högteknologiska transporter. Så vi ser en stor potential i Kina framöver för Haldex när det gäller avancerade bromssystem.”

Johan Westman, vd AAK

”Där vi agerar, inom livsmedel och hudvårdsprodukter, är Kina ett stort land med stor konsumtion. Flera av våra produkter säljs i Kina och andra produceras där, det är också en stor slutmarknad för vissa av våra produkter. Kina är betydelsefullt med tanke på dess stora befolkning och att man påverkar många värdekedjor.”

ÅTERSEENDE. Presidenterna Xi Jinping och Joe Biden träffades redan 2015, när Joe Biden var vicepresident under Barack Obama.

FOTO: CAROLYN KASTER

Så gick Bidens premiärsamtal med Xi

På torsdagen talade Joe Biden för första gången i rollen som USA:s president i telefon med sin kollega i Kina, Xi Jinping. Enligt Vita huset tog Joe Biden upp sin oro över Kinas ”tvångsmässiga och orättvisa ekonomiska praxis” liksom kränkningar av de mänskliga rättigheterna i Xinjiang-regionen, rapporterar Bloomberg.

Joe Biden uttryckte också oro över Kinastilltagande begräns-

ningar av politiska friheter i Hongkong och allthårdare tag i regionen, även mot Taiwan.

De båda presidenterna talade också om olika åtgärder för att motverka covid-19 och utmaningarna kring hälsa och klimatförändringar globalt, liksom hurspridning av vapen ska minskas.

Joe Biden, som också önskade Xi ett gott nyår, var ”engagerad i att bedriva praktisk, resultatorienterad politik för att främja det amerikanska

folkets och landets allierades intressen”, sa Vita huset.

”Det är anmärkningsvärt att Taiwan specifikt nämndes som en av president Bidens tre viktigaste frågor i telefonsamtalet”, säger Natasha Kassam, en före detta australisk diplomat som nu är forskare vid Australiens Lowy Institute-forskargrupp.

”Det signalerar mer kontinuitet än avvikelser från den strategi som togs under Trump-administrationen, där besök på hög nivå i Taiwan

normaliserades. Det antyder också att Pekings senaste tilltagande aggression i Taiwan undet inte har passerat den nya amerikanska ledningen obemärkt.”

Kinas officiella statliga nyhetsbyrå Xinhua uppger samtidigt att Xi sagt att Kina och USA borde återupprätta mekanismer för dialog för att på rätt sätt förstå varandras politiska avsikter och för att undvika missförstånd och felberäkning.

Det handlar om utrikesfrågor bland annat men gäller även kontakter mellan ekonomiska, finansiella, brottsbekämpande och militära organ, rapporterar Xinhua.

Frågor som rör Taiwan, Hongkong och Xinjiang är dock Kinas inrikesfrågor, något som USA bör respektera, enligt rapporten från nyhetsbyrån.

ANNA EKELUND
anna.ekelund@di.se
08-573 650 75

”Sänk aldrig garden”

Frédéric Cho: Avtalsskrivandet kritisk punkt för Kinaaffärerna

Blicka bortom de givna metropolerna, rusta dig med tålamod och var beredd på att bli synad i sömmarna. Här är Kinaexpertens bästa tips för att lyckas med satsningarna i öst.

”Kinesiska företag är väldigt noga med vilka de väljer att samarbeta med”, säger Frédéric Cho.

En ocean av möjligheter – eller risker. Hur framgångsrik Kinasatsningen blir hänger mycket på kunskap om landet och affärskulturen, konstaterar Frédéric Cho, vice ordförande för Sweden-China Trade Council.

”Har man inte kunskaper själv ska man söka sig till organisationer eller företag med lång erfarenhet av att jobba med kinesiska företag.”

Det är inte ovanligt att svenska bolag snubblar över affärsmöjligheter som dyker upp ”från sidan”, fortsätter han.

”Det kan vara någon som påstår sig representera eller som representerar ett kinesiskt företag. Oavsett vad det är för slags partner måste man göra en grundlig kartläggning av konkurrenter och efterfrågan på marknaden.”

Tröskeln till att etablera en partnerrelation med ett kinesiskt företag är hög. Ett lättare steg är att börja sälja till befintliga kunder eller internationella bolag i Kina, säger Frédéric Cho.

”Kinesiska företag är väldigt noga med vilka de väljer att samarbeta med. Det tar tid att meritera sig.”

Statliga bolag som är domnanta i sin sektor kan vara attraktiva för den marknadspotential de representerar, men är desto svårare att övertyga för ett litet eller medel-

AFFÄRSMÖJLIGHETER. Kinas importmässa, CIIE, hölls i november 2020 i Shanghai. FOTO: AP

stort företag från Sverige, säger han vidare.

”Kineser tar referenser och analyserar sina samarbetspartners bakgrund. Har man en produkt som redan är känd i Kina är det ett plus.”

Avtalsskrivandet är en annan kritisk punkt för Kinaaffärerna. En förutsättning är att anlita någon som talar och läser kinesiska – gärna en jurist. Fortfarande är engelskkunskaperna i landet rätt begränsade, fortsätter Frédéric Cho.

”Det viktiga är sedan att avtalet hålls. Där måste man vara beredd på att jobba hårt och konsekvent och aldrig sänka garden.”

I motsats till den svenska affärskulturen är den kinesiska starkt personcentrerad. En god relation till företagets kontaktperson är centralt för att affärerna ska löpa på och för att eventuella avtals-

problem som uppstår längs vägen ska lösas smidigt, konstaterar han.

”När man väl meriterats sig inför ett kinesiskt företag gäller det att visa att man kan överleva. Jag brukar säga att man ska ’lova tunt och hålla runt’. De som överpresterar bygger trovärdighet på den kinesiska sidan.”

Uppvaktnings och personliga möten är en del av att etablera sig i Kina. Utländska företag testas och granskas i sömmarna över möten och måltider, säger Frédéric Cho.

”Coronapandemin och det minskade resandet har försvårat affärer som förvärv och fusioner. Det är också en anledning till att Kina inte vill göra investeringar utomlands just nu – de vill se vad de investerar i och träffa potentiella partners.”

Nästan alla västerländska företag siktar först in sig på Peking, Shanghai eller Shenzhen. Det finns dock skäl att göra en mer ingående analys inför lokaliseringsbesluten, anser han.

”Vissa inlandsprovinser, som Guizhou, har en BNP per capita som är en tiondel av de rika kuststädernas. Men mindre städer kan ha högre marknadspotential – chansen är större att bli herre på täppan”, säger Frédéric Cho och pekar på att Kina har 220 städer med över en miljon invånare.

Vilket är det vanligaste misstaget svenska företag gör i sina Kinarelationer?

”Svenskar har inte samma tålamod som kineser. Ett råd är att rusta sig med mycket tålamod och att vara en god lyssnare.”

LINNEA BOLTER

linnea.bolter@di.se
08-573 650 21

TÅLAMOD. ”Kinesiska företag är väldigt noga med vilka de väljer att samarbeta med. Det tar tid att meritera sig”, säger Frédéric Cho, vice ordförande för Sweden-China Trade Council. FOTO: JACK MIKRUT

Tech-expert: Kinesiskt kapital byter fokus

Experten Tom Xiong tror inte att några fler kinesiska appar kommer bli lika stora världssuccéer som Tiktok.

Den pågående geopolitiska konflikten lär snarare få mer riskkapital från Kina att strömma till Europa framöver.

Kortvideoappen Tiktok har under de senaste åren firat stora framgångar och blev den första globala tekniksuccén från Kina. Men dess supertillväxt under 2020 grusades av att Donald Trump tvingade moderbolaget Byte-dance att sälja sin amerikanska

verksamhet på grund av säkerhetsskäl.

Den nyttillträdde presidenten Joe Biden verkar dock vilja ompröva och granska processen, affären med Oracle och Walmart ligger just nu på is. Den svenske Kinaexperten Tom Xiong, som bor i Shanghai och där driver träningsappen Move, menar att konflikterna kring Tiktok inte haft så stor påverkan i landet som man skulle kunna tro.

”Den i princip enda personen i hela Kina som ville bygga globala konsumentappar och döda Facebook var chefen för Bytedance (Zhang Yiming, Di:s anmärkning). Alla andra

arbetar mer realistiskt mot sin hemmamarknad eller Asien. Men kinesiska bolag har nog lärt sig en läxa att inte exportera affärer kring konsumentdata”, säger Tom Xiong.

Däremot får USA:s offensiv mot Tiktok samt Indiens totalförbud mot kinesiska appar effekter på den inhemska kapitalmarknaden, som redan är näst störst i hela världen.

”Många stora fonder i Kina fick ett extremt skapt uppvaknande i fjol eftersom de hade tryckt in mycket av sina pengar i just USA och Indien. Den exponeringen har så

SLUT MED APP-SUCCÉER. Tom Xiong, Kinaexpert, tror inte att Tiktok får lika framgångsrika efterföljare.

klart blivit en stor risk nu. Nästan alla stora kinesiska riskkapitalfonder har panik att balansera om sina innehav och fokuserar mer på Europa”, säger han.

Många konsumenter i

Europa och USA har blivit alltmer skeptiska till att använda sig av appar eller tjänster där kinesiska bolag är inblandade, på grund av oron över att deras data hamnar i fel händer. Den nu haussade appen Clubhouse användes till exempel delvis teknik från Kina.

”Jag tycker man måste se på varje fall för sig och inte generalisera. Diskussionen om Tiktok tyckte jag var lite fånig – medan det förmodligen är mer rimligt att ställa frågor i fallen kring Huawei eller ZTE”, säger han.

Sedan 2019 är den största inhemska tekniktrenden ”live video shopping”, vilket inne-

bär att nätbutiker i Kina sätter upp interaktiva tv-sändningar med inbyggda köpknappar.

”All form av innovation inom e-handeln är väldigt hett, särskilt ’live video shopping’ som fullkomligt exploderat och redan tagit en stor del av kakan i Kina. En aktör som satsar mycket på det är Douyin, den kinesiska motsvarigheten till Tiktok, vilket varit väldigt framgångsrikt”, säger Tom Xiong.

JOHANNES KARLSSON

johannes.karlsson@di.se
070-161 58 51

MAKTENS CENTRUM. I slutänden är det alltid kommunistregimen i Peking som sätter gränserna. Partiet står över lagen, enligt flera Kinakännare. På bilden: Landets president Xi Jinping (i mitten) leder ett möte med partiets centralkommitté i oktober förra året.

FOTO: WANG YE

Kina varken liberalt eller kommunistiskt

”Ingen kan bli för framgångsrik utanför partiet”

HONGKONG

Är Kina kommunistiskt eller kapitalistiskt – eller någonstans mittemellan? Och hur ska man som investerare navigera i denna ideologiska förvirring.

Di reder ut begreppen – bland annat med hjälp av en katt.

Kina styrs av ett kommunistiskt parti, men är samtidigt hemmaplan för fler dollarmiljardärer än något annat land. När landets president Xi Jinping håller tal om Kinas framtid utlovar han att ekonomin ska bli mer marknadsdriven, men i nästa andetag att landets statskontrollerade jättebolag ska spela en större roll. ”Dagens ideologi i Kina är svår att beskriva, det är väldigt komplicerat”, säger Gu Su, professor i rättsvetenskap och filosofi vid Nanjinguniversitetet, ett av Kinas främsta universitet.

Att jämföra Kinas system med kommunism i klassisk bemärkelse är felvisande. Så även att kalla landet liberalt kapitalistiskt. På många sätt är näringslivet betydligt friare i Kina än i västvärlden, men i slutänden är det alltid

kommunistregimen i Peking som sätter gränserna. Partiet står över lagen, enligt flera Kinakännare. Regeringen kallar systemet ”socialism med kinesiska särdrag.”

En politisk akademiker i Peking, som inte vill ställa upp med namn, förklarar att ”ideologi har ersatts av pragmatism” med syfte att förbättra invånarnas levnadsstandard och landets ställning – utan att rubba partiets oinskränkta makt.

”Det viktigaste för investerare är att följa regeringens policyer och se vilka sektorer som regeringen har som syfte att stödja och prioritera”, säger akademikern, och framhåller förnybar energi, bioteknik och it som dagens främjade branscher.

Inom strategiska sektorer

UTMANADE REGERINGEN. Jack Ma, grundare av Alibaba.

FOTO: HEIKO JUNGE

har företagarna vanligtvis gott om kapital och fria spelregler. Kinas ledande teknikjättar, som Alibaba och Tencent, har under de senaste årtionden byggt gigantiska ekosystem i en nästintill oreglerad, superliberal miljö. Men nu, när de vuxit sig tillräckligt stora, sätter staten ned foten.

”Framgången är alltid begränsad. Ingen kan bli för framgångsrik utanför partiets kanaler. Om det händer får de sina vingar klippta”, säger Robert Carnell, chefsekonom på Ing bank i Singapore.

”Kina är inte helt kapitalistiskt, vilket konflikten mellan Jack Ma och partiet demonstrerat.”

Direkt efter att Alibababas grundare Jack Ma verbalt utmanade regeringen under ett föredrag förra året slog myndigheterna tillbaka. Noteringen av hans finansbolag Ant Group stoppades, en utredning om missbruk av marknadsposition mot hans bolagsgrupp startades och Jack Ma försvann från offentligheten under flera månader.

Det går nu gott om rykten om att Ant Group kan komma att förstatligas, åtminstone delvis, precis som andra banker och stora finansiella institut i landet.

”Ant Group och andra företag har blivit så mäktiga att de hotar att underminera kommunistpartiet inom flera områden. Det är den största anledningen till att partiet nu trycker tillbaka dem”, säger Victor Teo, Kina- och Asienexpert vid The University of Cambridge, baserad i Singapore.

Han lägger dock till att investerare generellt kan känna sig trygga i Kina då regeringen är positivt inställd till affärer och stabilitet.

Politisk orolighet till trots, pengarna väller in till Kinas investerare som aldrig förr. Under fjolåret kunde ytterligare 257 personer i Kina titulera sig dollarmiljardärer, vilket sätter det totala antalet till 878, enligt Hurun Rich List från oktober. Det kan jämföras med år 1999 då det inte fanns en enda dollarmiljardär i Kina. Den amerikanska tidningen Forbes uppskattar att det är 400 miljardärer i Kina, en ökning med 19 procent under 2020.

Frågan är om begreppen kring kommunism och kapitalism spelar någon större roll, åtminstone för de som investerar eller bedriver näringsverksamhet i landet.

Kanske är det som Deng Xiaoping, landets tidigare de facto-ledare som öppnade Kinas marknader för omvärlden på 1980-talet, sa:

”Det spelar ingen roll om katten är vit eller svart – så länge den fångar möss.”

JOHAN NYLANDER
johan.nylander@di.se
08-573 650 00

Svenska företag kvar i Kina

Ökade kostnader för att tillverka i Kina, ett hårdare politiskt tonläge och att pandemin talar för kortare logistikkedjor avskräcker inte de svenska företagen.

Det säger två tunga Kinakännare.

Kinas militära upptrappning gentemot Taiwan och den kinesiske ambassadörens många utspel mot Sverige kan verka avskräckande, liksom strömningar från andra sidan Atlanten.

”Det är inte bara Trump, han har haft många rådgivare bakom sig och jag tror inte att Biden nödvändigtvis kommer att lätta på trycket gentemot Kina, även om han kommer att ha en mer diplomatisk samtalston”, säger Gunnar Pählson, Asieninriktad förvaltare på Carnegie Fonder.

Han har under flera årtionden följt landets förändring.

”Rent ekonomiskt är det inte längre lika fördelaktigt att lägga ut sin produktion i landet, åtminstone när det gäller billiga konsumentvaror”, säger han.

Men statistiken vittnar inte om någon avmattning för Kinas internationella handel. I november noterades den högsta export till USA hittills, ett rekordstort handelsöverskott samt samlad global export.

Svenska bolag verkar inte heller avskräckas. China Business Climate Survey, en enkät som utförs av myndighetsnätverket Team Sweden, visade nyligen att 40 procent av de svenska företagen i landet planerar att öka sina investeringar de kommande tre åren. Allan Von Mehren, Kina-inriktad ekonom på Danske Bank, säger att landets allt mer ifrågasatta rykte inte dämpat det nordiska affärsintresset.

”Det känns kanske så, men affärsverksamheten hålls fränsild från mänskliga rättigheter och moraliska resonemang. Investeringar i Kina stiger de stadigt, trots allt snack om handelskrig och covid-19.”

Allan Von Mehren delar bilden av att Kinas roll som tillverkare har förändrats, men säger samtidigt att nordiska bolag anpassat sig till detta. Ofta finns de i landet för att verka på den kinesiska marknaden.

Ekonomen ställer sig dessutom tveksam till om pandemin verkligen leder till kortare leverantörskedjor.

”Det är dyrt att flytta produktion, ibland glöms det bort”, säger Allan Von Mehren.

GABRIEL MELLQVIST
gabriel.mellqvist@di.se
070-325 00 55